

Lestip 'De duif die niet kon duiken'

Over het boek

Hoog boven op de dakgoot van een huis zit de duif Telemark. Met de daver op het lijf wacht hij zijn beurt af voor de levensbelangrijke duikproef, die van elke duif een 'doffer' maakt. Een ware nachtmerrie voor de klungelige Telemark! Toch moet hij onvermijdelijk de diepte in duiken... Bij elke pagina die je omslaat, stijgt de spanning. Telemark verlamt zichzelf met kwellende gedachten van mislukking. Tot er een absolute climax volgt en blijkt dat het ook anders kan.

Een meeslepend verhaal over faalangst, creativiteit en durf. De illustraties in zachte tinten zijn van een zelden geziene schoonheid.

Auteur(s)

Edward van de Vendel, Alain Verster (illustrator)

Uitgeverij

De Eenhoorn / 2011

Aantal pagina's

32 p.

ISBN

9789058386915

Genre

Fictie

Prentenboek

Doelgroep

1ste leerjaar

Trefwoorden

Aanzet

Maak een kopie van de cover, maar zonder tekst : scan het boek in, verwijder alle tekst en druk af.

Bespreek de tekstloze cover :

–Wie weet waarover het boek gaat ?

–Wat zie je ?

–Welk dier zit op de tak ?

–Waarom denk je dat het een vogel is ?

–Waarom zie je dat ?

–Welke soort vogel is het volgens jou ?

–Welke titel zou het boek hebben ? Wie bedenkt een titel ?

Neem het boek er nu bij.

–Spreekt de tekening op de cover je aan ?

–Welk gevoel krijg je als je de tekening ziet ?

–Valt er iets bijzonders op aan de cover ?

Vestig de aandacht vooral op de blauwe letters van de titel. Waarom zouden de makers van de cover die titel beter laten uitkomen dan de tekening, die uit zachte tinten bestaat ?

In het boek wordt Telemark geconfronteerd met zijn beperkingen. Laat ook de kinderen een aantal moeilijke opdrachten uitproberen :

- met een lepel in de mond een knikker van punt a naar punt b brengen,
- vogelpik spelen – wie zit in de roos ?,
- een bal aan een touwtje in een netje opvangen,
- een zeepbel terug opvangen zonder dat die uiteenspat,
- een kaartenhuisje bouwen,
- ...

Zoek vooral dingen waarin de meeste kinderen niet meteen slagen. Bespreek hoe de kinderen zich voelen. Wie voelde zich gefrustreerd ? Wie werd boos ? Wie wilde niet meer proberen ? Wie volhardde wel ?

Maak met de kinderen een gevoelsmeter : een lange strook of een ronde schijf waarop ze emotieicoontjes aanbrengen (een blij, bang, boos en verdrietig gezichtje). Met een splitpen of wasspeld kunnen kinderen op hun meter aanduiden hoe ze zich voelen. Je kan de gevoelsmeter inzetten bij de moeilijke opdrachten (zie : hierboven). Ze turven na elke opdracht hoe ze zich voelden. Hoe verschillen geslaagde van niet-geslaagde opdrachten ? Zoek samen met de kinderen naar een omschrijving voor het gevoel van ‘slagen’ en het gevoel ‘niet te slagen’.

Sta nog even verder stil bij ‘iets niet kunnen.’ Kennen ze iemand die alles kan ? En kennen ze iemand – bijvoorbeeld een grote broer of zus, een leid(st)er uit de jeugdbeweging – die iets kan wat zij niet kunnen, bijvoorbeeld zwemmen of autorijden ? Kunnen ze voorbeelden geven van wat ze zelf (nog) niet kunnen en hoe ze zich daarbij voelen ? Stimuleert hen dat om te blijven proberen of geven ze liever op ? Na het voorlezen kom je terug op dit gesprek. Herkennen de kinderen zich in de gevoelens van Telemark ?

Verwerkingsactiviteiten

–Voorlezen

Lees het boek voor. Alle kinderen moeten goed kunnen meekijken. Voorzie eventueel extra boeken en laat de kinderen in groepjes ‘meelezen’ terwijl je vertelt. Lees de vette, groter gedrukte tekst met meer kracht voor. Wijs hen daar na afloop op. Waarom staan er woorden en zinnen groter en vetter gedrukt ? Hebben ze iets gemerkt tijdens het voorlezen ? Herneem de passages waarin de duiven iets moeten doen, moeten presteren. In duo’s bespreken ze hoe elke duif zich moet voelen. Ze drukken dat uit door een gevoel aan te duiden op de gevoelsmeter.

Bespreek hun bevindingen. Sta ook stil bij de tekeningen tijdens het voorlezen. Wat zien ze ? Vertellen de tekeningen soms meer dan het verhaal ?

In het boek staan nogal wat moeilijke woorden. Ga bij een tweede voorleesbeurt na of de klas alles begrepen heeft door de kinderen het verhaal zelf te laten navertellen bij de prenten. Reageer op hun verhalen en gebruik daarbij een aantal moeilijke woorden uit de tekst. Begrijpen ze die niet, dan schrijf je ze op een woordkaart. Met die woordkaarten gaan ze na de tweede voorleesbeurt aan de slag :

—Kinderen leggen de woorden aan elkaar uit.

—De kinderen gaan uitleg vragen aan oudere klassen. Ze kunnen de woorden samen met de oudere leerlingen opzoeken op internet of in het woordenboek. Op de achterkant van de woordkaart noteren ze een eenvoudige uitleg of maken ze een verklarende tekening.

—De kinderen vragen thuis een ouder, een broer, zus, buurman ... om raad.

–Collage

De illustraties uit dit boek bestaan uit zachte kleuren en vormen. Die sfeer moeten de kinderen proberen op te roepen met een eigen krantencollage, die ze in groepjes maken. Bekijk vooraf met de klas de rijke illustraties. Hoe zijn die gemaakt ? Heeft de illustrator enkel getekend ? Waarvan maakt hij nog gebruik ? Gebruikt hij veel kleur ? Wat voor kleuren gebruikt hij : zachte of felle ? Bespreek daarna bij welke belangrijke scènes uit het boek de

kinderen een illustratie zullen maken. Dat doen ze, in groepjes, op een groot blad bruin inpakpapier. Geef de opdracht om enkel met lijm en de krantenpapiersnippers te werken. Ze kunnen de stukjes kranten sorteren naar druk (donkerder, lichter, vette koppen of kleine lettertjes), naar grootte, netjes tegen elkaar of op elkaar geplakt, met meerdere laagjes overeen ...

De collage in grijstinten is een perfecte achtergrond om op verder te werken. De groepjes bepalen welke delen van de collage ze zullen inkleuren (met wasco of waterverf) en welke niet. Ze mogen maar één of twee details inkleuren – net zoals in het boek. Het overleg stimuleert meteen hun zin voor samenwerking en hun sociale vaardigheden. Het spreekt voor zich dat ze zich mogen laten inspireren door de illustraties van het boek zelf.

–Telemark-portret

Laat de kinderen een Telemark-portret maken mét bijpassend kadertje, geïnspireerd door de illustratie in het midden van het boek waarop foto's van duiven in kadertjes staan afgebeeld. Nodig zijn : een rijk en gevarieerd aanbod aan teken- en schildersspullen, verschillende papiersoorten, -groottes en -diktes, oude kadertjes, foto's of tekeningen van duiven. De kinderen wikkelen een aantal laagjes papier-maché rond de randen van hun kader, zodat die later kunnen worden beschilderd. Laat goed drogen. In de droogtijd maken de kinderen een portret van Telemark. Ze kiezen zelf hoe ze hem willen portretteren : met wasco, met grijs potlood, met pen en inkt, geschilderd, met stift en in stipjesstijl (pointillisme), met collage ... Ze houden bij het kiezen van de grootte van hun tekening uiteraard rekening met hun kadertje.

Leerlingen uit de eerste klas kunnen nog niet goed meten en kunnen dus wel wat hulp gebruiken. Zijn de portretten klaar ? Dan bewerken ze de kader in dezelfde stijl als Telemarks portret. Kleef de tekeningen met papieren tape aan de achterzijde van de kaders.

–Tentoonstelling

Maak een mooie tentoonstelling met de Telemark-portretten. Hang de kaders dicht bij elkaar op, presenteer ze op tafels, stel ze op in de zandtafel ... Bekijk en bespreek het werk van de kinderen.

Welke kader zouden ze willen meenemen naar huis en waarom ? Hun eigen kader mogen ze niet uitkiezen.

Neem de prent op de middelste pagina's van De duif die niet kon duiken erbij. Laat hen hun werk met dat in het boek vergelijken. Zou de illustrator blij zijn met de tentoonstelling ? Misschien

kunnen ze een foto opsturen, of een uitnodiging voor de tentoonstelling ? Nodig in elk geval de ouders en andere klassen uit op de tentoonstelling. Koppel dit aan een project

rond kunst en hou een echte vernissage : met een mooie uitnodiging, een hapje en een drankje. De kinderen zijn de gids en leiden de bezoekers zelf rond !

En verder

–Duivendrama

Bespreek met de kinderen de verschillende duiven die in het boek voorkomen. Schrijf ze op bord, elk met hun karaktertrekken of speciale uiterlijke kenmerken. Zet bij elke duif ook zijn of haar naam. Laat de kinderen in stilte voor zichzelf uitmaken welke duif ze willen zijn. Roep dan alle X-duiven naar voren en laat hen hun duif uitbeelden. De anderen kijken en bespreken daarna de verschillen die ze gezien hebben. Herkennen ze duif X ? Daarna komen alle Y-duiven aan bod. Wanneer alle duivensoorten aan bod zijn gekomen, trek je naar een grotere ruimte en laat je de kinderen elk apart (of in kleine groepjes) hun duif verder gestalte geven. Door de bespreking in de klas kunnen ze hun spel aanpassen of verfijnen. Laat hen daarna de duivenwedstrijd uit het boek naspelen, elk als zijn type.

Voor wie het groots ziet : maak het decor uit het boek na in de klas, zorg voor de nodige attributen (medailles, vleugels voor de duiven, een tribune voor de duiven en voor het publiek, inkomkaartjes, uitnodigingen) en nodig andere klassen uit om te komen kijken. Het toneelstuk brengen voor de ouders op een open klasdag behoort ook tot de mogelijkheden. Neem het stuk op met een videocamera en/of maak foto's. Met de foto's kan je een fotoalbum voor de boekenhoek samenstellen.

–Talentrijke Telemark

Laat de kinderen in kosteloos materiaal, of in klei een eigen Telemark knutselen. In de klei kan je allerlei ander materiaal verwerken : veertjes, rietjes, mozaïeksteentjes ... Elk van die Telemarkjes krijgt een specifieke naam en kan worden ingezet in een bepaalde situatie. Enkele suggesties :

—Oefen-Telemark kan een symbool zijn voor alles wat kinderen nog niet kunnen. Dat ‘niet kunnen’ mogen ze ruim invullen : verwijst naar de gesprekken bij de gevoelsmeter en bij de moeilijke opdrachten. Het moet niet enkel om cognitieve vaardigheden gaan (schrijven, tellen), ook motorische vaardigheden (fietsen, zwemmen) of sociale vaardigheden (zorgen voor een vriendje, durven vertellen wat ze (niet) leuk vinden) mogen aan bod komen. Kinderen schrijven of tekenen op een zelfgemaakt kaartje wat ze (nog) niet onder de knie hebben en hangen dat met een touwtje rond de nek van Oefen-Telemark. Wie iets onder de knie heeft, neemt het kaartje weg en krijgt een medaille.

—Kampioen-Telemark staat symbool voor alles wat ze kunnen : de medailles uit de vorige opdracht hangen ze – na een dagje ‘pronken’ – rond zijn nek. Op die manier blijft Telemark altijd in de klas !

EINDTERMEN

- Lager - Nederlands - Spreken 2.5
- Lager - Lichamelijke opvoeding - Motorische competenties (zelfredzaamheid in kindgerichte bewegingssituaties) 1.6
- Lager - Sociale vaardigheden - domein relatiewijzen 1.6
- Lager - Nederlands - Luisteren 1.1
- Lager - Muzische vorming - Beeld 1.5
- Lager - Muzische vorming - Beeld 1.3
- Lager - Muzische vorming - Drama 3.6
- Lager - Sociale vaardigheden - domein relatiewijzen 1.2
- Lager - Sociale vaardigheden - domein relatiewijzen 1.6